

Syaikh HAMUD bin
Abdullah at-Tuwaijiri رحمه الله

Seorang Imam Dakwah Salfiyah Abad Ini

USTADZ ABU AISYAH

Publication 1438 H/ 2016 M

Syaikh HAMUD Abdullah at-Tuwaijiri
Seorang Imam Dakwah Salfiyah Abad Ini

Disalin dari Majalah Al-Furqon Edisi 6 Th. V_1427 H

Dapatkan > 1000 eBook di www.ibnumajjah.com

Nama dan Nasabnya

Beliau adalah Syaikh al-Allamah al-Muhaddits al-Faqih Hamud bin Abdullah bin Hamud bin Abdur Rahman at-Tuwaijiri, dari Alu Jabbarah, pecahan dari kabilah Anazah Arabiyah yang masyhur.

Kelahirannya

Beliau رحمه الله dilahirkan pada tahun 1334 H di kota Majma'ah, ibukota negeri Sudair, Saudi Arabia, dalam lingkungan keluarga yang dikenal dengan keilmuan dan keutamaan mereka.

Pertumbuhan Ilmiah dan Guru-Gurunya

Pada tahun 1342 H, beliau رحمه الله mulai belajar dasar-dasar baca tulis dan al-Qur'an kepada Syaikh Ahmad ash-Sha'igh. Sebelum usia 11 tahun, beliau telah hafal al-Qur'an.

Pada usia yang sangat dini beliau telah mempelajari ringkasan-ringkasan kitab-kitab ilmiah dalam bidang tauhid, hadits, fiqh, fara'idh, dan nahwu.

Di antara kitab-kitab yang beliau pelajari di bawah bimbingan Syaikh Ahmad ash-Sha'igh adalah *Ushuluts Tsalatsah* oleh Syaikh al-Mujaddid Muhammad bin Abdul Wahhab.

Ketika mulai beranjak dewasa, beliau menghadiri halaqah Syaikh al-Faqih Abdullah bin Abdul Aziz al-Anqari, Qadhi negeri Sudair. Beliau belajar kepada Syaikh al-Faqih Abdullah bin Abdul Aziz al-Anqari berbagai macam disiplin ilmu seperti tauhid, tafsir, hadits, fiqh, fara'idh, nahwu, sirah, tarikh, adab, dan yang lainnya selama 25 tahun.

Di antara kitab-kitab yang beliau pelajari di bawah bimbingan Syaikh al-Faqih Abdullah bin Abdul Aziz al-Anqari adalah: *Fathul Bari* oleh Ibnu Hajar, *al-Mughni* oleh Ibnu Qudamah, *Minhajus Sunnah*, *Dar-u Ta'arudhil Aql wa Naql*, dan *Fatawa Kubra* ketiganya oleh Syaikhul Islam Ibnu Taimiyah, *Zadul Ma'ad* oleh Ibnul Qayyim, dan kitab-kitab Syaikhul Islam Ibnu Taimiyah dan para imam dakwah.

Beliau diberi ijazah sanad oleh Syaikh al-Anqari Kitab-kitab Shihah, Masanid, dan Sunan, berikut kitab-kitab Syaikhul Islam Ibnu Taimiyah, Ibnul Qayyim, dan kitab-kitab fiqh Hanbali secara umum. Demikian juga seluruh riwayat Syaikh al-Anqari dari kitab-kitab *atsbat*.

Beliau juga belajar fiqh, fara'idh dan lughah kepada Syaikh Abdullah bin Muhammad bin Humaid di saat Syaikh Abdullah bin Muhammad bin Humaid menjabat Qadhi negeri Sudair.

Beliau berguru kepada Syaikh al-Allamah Muhammad bin Abdul Muhsin al-Khayyal, Qadhi Madinah, dalam bidang nahwu dan fara'idh.

Beliau juga belajar kepada Syaikh Sulaiman bin Hamdan, salah seorang Qadhi Makkah, dan mendapat ijazah sanad dari Syaikh Sulaiman.

Tugas-Tugas yang Beliau Emban

Pada tahun 1368 H beliau ditugaskan sebagai Qadhi negeri Rahimah. Setengah tahun kemudian beliau dipindah ke negeri Zulfi hingga tahun 1372 H. Kemudian beliau mengundurkan diri dari jabatan Qadhi.

Kehidupan Ilmiahnya

Beliau رحمه الله memiliki hasrat yang sangat kuat dalam ilmu sehingga mencurahkan semua waktunya kepada ilmu. Beliau

banyak menulis kitab-kitab yang bermanfaat bagi kaum muslimin. Beliau tekankan penulisan beliau pada masalah-masalah terlarang yang banyak dilakukan oleh manusia, atau pada syubhat-syubhat di masyarakat dan perkara-perkara baru yang diada-adakan. Beliau jelaskan dengan dalil-dalil kuat dan argumen-argumen yang gamblang sehingga bisa diterima dan memberi manfaat yang besar kepada setiap pembaca tulisan beliau.

Sejak terbit matahari hingga Isya', beliau penuh waktu beliau dengan pembahasan ilmu dan menulis. Kadang setelah Isya' beliau lanjutkan apa yang beliau mulai pada awal harinya. Adapun malam harinya beliau isi dengan tahajjud baik waktu menetap maupun dalam perjalanan.

Kegigihan Beliau Dalam Membela Sunnah

Beliau begitu gigih dalam meluruskan penyimpangan-penyimpangan orang yang menyeleweng dari jalan Allah. Beliau bantah penyelewengan tersebut dengan pena sebagai pembelaan terhadap Sunnah Rasulullah ﷺ dan aqidah shahihah, aqidah Ahli Sunnah wal Jama'ah, kadang-kadang beliau sebarkan bantahan-bantahan tersebut ke media cetak dalam dan luar negeri Saudi.

Sebagian di antara bantahan-bantahan beliau kepada pemikiran yang menyeleweng beliau paparkan kepada Syaikh Muhammad bin Ibrahim Alu Syaikh. Hal itu menjadikan Syaikh Muhammad bin Ibrahim begitu menghargai perjuangan beliau membantah pemikiran-pemikiran yang menyeleweng. Sebagian murid Syaikh Muhammad bin Ibrahim menyebutkan bahwa suatu saat Syaikh Hamud membacakan kepada Syaikh Muhammad bin Ibrahim sebuah bantahan Syaikh Hamud kepada ahli bid'ah. Ketika Syaikh Hamud selesai membacakannya dan beranjak pergi maka Syaikh Muhammad bin Ibrahim berkata, "Syaikh Hamud adalah seorang mujahid, semoga Allah membalasnya dengan kebaikan."

Kalimat yang agung dari Syaikh Muhammad bin Ibrahim ini senada dengan apa yang telah dikatakan oleh Syaikhul Islam Ibnu Taimiyah, "Orang yang membantah ahli bid'ah adalah seorang mujahid." Sampai-sampai Yahya bin Yahya mengatakan, "Membela Sunnah lebih afdhal dibandingkan berjihad." (*Naqdhul Manthiq* hal. 12)

Murid-Muridnya

Di antara murid-murid beliau adalah ketujuh putranya: Syaikh Abdullah, Syaikh Muhammad, Syaikh Abdul Aziz,

Syaikh Abdul Karim, Syaikh Shalih, Syaikh Ibrahim, dan Syaikh Khalid, kemudian Syaikh Abdullah ar-Rumi, Syaikh Abdullah bin Muhammad bin Hamud, dan selain mereka.

Beliau memberi ijazah sanad kepada beberapa ulama, di antara-nya: Syaikh Isma'il al-Anshari, Syaikh Shalih bin Abdullah bin Humaid, Syaikh Abdul Aziz bin Ibrahim al-Qasim, Syaikh Rabi' bin Hadi al-Madkhali, Syaikh Shalih bin Abdul Aziz Alu Syaikh, Syaikh Abdullah bin Abdur Rahman as-Sa'd, Syaikh Abdur Rahman al-Firiwa'i, dan yang lainnya.

Tulisan-Tulisannya

Tulisan-tulisan beliau mencapai lebih dari 50 tulisan, yang telah diterbitkan ada 41 tulisan, yaitu: *Ittihaful Jama'ah bima Ja'a fil Fitah wal Malahim wa Asyrathis Sa'ah, Ihtijaj bit Atsar 'ala man Ankara al-Mahdi al-Muntazhar, Itsbatu Uluwwillah wa Mubayanatuhu li Khalqih, Tuhfatul Ikhwan bima Ja'a fil Muwalati wal Mu'aadati wal Hubbi wal Bughdhi wal Hajran, Qaul Muharrar fil Amr bil Ma'ruf wa Nahyi 'anil Munkar, Raddu 'ala man Abaha ar-Riba al-Jari fi Ba'dhil Bunuk, Taghlizhul Malam 'aid Mutasarriln fil Futya wa Taghyiril Ahkam, Idhah wa Tabyin lima Waqa'a fihil Aktsarun min Musyabahatil Musyrikin, Qashashul Uqiibat wal 'Ibar wal Mawa'izh, Idhahul Mahajjah fir Raddi 'ala Shahibi Thanjah,*

Raddul Qawi 'ala Rifa'i wal Majhul wal Ibnu Alawi wa Bayanu Akhta'ihim fil Maulid Nabawi, Intishar 'ala man Azraal Muhajirin wal Anshar, Sirajul Wahhaj 'ala Abathil Ahmad Syalaby 'anil Isra' wal Mi'raj, Inkaru Takbir jama'i wa Ghairihi, Ittihafun Nubala' bir Riwayah 'anil A'lam Fudhala', Ijabah Jaliyyah 'an As'ilah Kuwaitiyyah, I'lanun Nakir 'alal Maftunin bit Tashwir, Iqamatul Burhan fir Raddi 'ala man Ankara Khuruja Mahdi wa Dajjal wa Nuzulal Masih fi Aakhiri Zaman, Tahdzirul Ummah Islamiyah minal Muhdatsat Allati Da'at ilaiha Nadwatul Ahillah Kuwaitiyyah, Tahrimu Shuwar wa Raddu 'ala man Abahahu, Tanbihul Ikhwan 'alal Akhtha' fi Khalqil Quran, Dala'il Wadhihat 'ala Tahrimil Muskirat wal Muftirat, Dzail Shawa'iq li mahwil Abathil wal Makhariq, Raddul Jamil 'ala Akhta'i Ibni Aqil, Raddu 'alal Katibil Maftun, Raddu 'ala man Ajaza Tahdzibal Lihyah, Raddul Qawim 'alal Mujrimil Atsim, ar-Ru'ya, Sharimul Battar lil Ij haz 'ala man Khalafal Kitaba was Sunnata wal Aatsar, Sharimul Masyhur ala Ahli Tabarruji was Sufur, Shawa'iq Syadidah 'ala Atba'il Haiahil Jadidah, Aqidatu Ahlil Iman fi Khalqi Adam 'ala Shuratir Rahman, Fathul Ma'bud fir Raddi 'ala Ibni Mahmud, Fashlul Khithab fir Raddi 'ala Abi Turab, Qaulul Baligh fit Tahdzir min jama'ati Tabligh, Tanbihat 'ala Risalatil Albani fish Shalat, Iqamatu Dalil 'alal Man'i Minal Anasyid Mula hhanah wa Tamtsil, Syuhubul Marmiyyah li mahqil Ma'azifi wal Mazamiri wa Sairil Malahi bil Adillah Naqliyyah wal Aqliyyah, Dala'ilul Atsar 'ala Tahrimi Tamtsil bisy Syi'r,

Tabri'atul Khalifah al-Adil wa Raddu 'alal Mujadil bil Bathil, dan Risalah Badi'ah fir Raddi 'ala Ahlil Majallatil Khali'ah.

Di samping tulisan-tulisan di atas, beliau juga menulis ta'liq yang banyak atas Musnad Ahmad yang dicetak dengan tahqiq Syaikh Ahmad Syakir, demikian juga ta'liq atas Fathul Bari, dan beberapa komentar atas Mustadrak al-Hakim.

Banyak dari tulisan-tulisan beliau yang diberi pengantar oleh para ulama besar seperti Syaikh Muhammad bin Ibrahim Alu Syaikh, Syaikh Abdullah bin Muhammad bin Humaid, Syaikh Abdul Aziz bin Abdullah bin Baz, dan Syaikh Abdur Razzaq Afifi.

Hubungan Beliau Dengan Syaikh al-Albani

Beliau memiliki beberapa bantahan terhadap tulisan-tulisan Syaikh al-Albani dan terjadi beberapa perbedaan pendapat antara beliau dengan Syaikh al-Albani. Kendatipun demikian, tetap terjalin ukhuwwah salafiyah antara beliau dengan Syaikh al-Albani sebagaimana dalam hubungan-hubungan yang baik antara keduanya, di antaranya:

- Syaikh Hamud di dalam bantahannya kepada Syaikh al-Albani tetap berusaha menjaga kedudukan Syaikh al-Albani. Suatu misal ketika beliau sudah hampir mencetak

bantahan beliau, tiba-tiba ada seorang yang simpati kepada Syaikh al-Albani datang kepada beliau memprotes terhadap beberapa kalimat dalam bantahan tersebut, maka seketika itu juga beliau menghapus kalimat-kalimat tersebut.

- Ketika Syaikh al-Albani mengunjungi tempat beliau di Riyadh pada tahun 1410 H, beliau begitu bersungguh-sungguh di dalam menjamu dan menghormati Syaikh al-Albani.
- Di dalam bantahan beliau kepada Syaikh al-Albani, beliau banyak menyertakan pujian beliau kepada Syaikh al-Albani dalam kegigihannya membela Sunnah dan melawan bid'ah seperti perkataan beliau, "Syaikh al-Albani sekarang adalah lambang dari Sunnah. Mencela beliau akan memudahkan cela pada Sunnah." Pujian ini jelas hanya berlaku bagi para imam Ahli Sunnah, bukan kepada para gembong ahli bid'ah sebagaimana yang dikehendaki oleh para pencetus manhaj *muwazanah*!

Demikianlah dua imam dakwah salafiyah ini mencontohkan salah satu gambaran yang hidup dari manhaj salaf dalam menjelaskan kesalahan di antara para ulama Ahli Sunnah.

Sifat-Sifat dan Keadaan-Keadaannya

Beliau disifati oleh orang-orang yang mengenal beliau dengan ketaqwaan, keshalihan, dan banyak beribadah. Beliau banyak bertahajjud, banyak tilawah Kitabullah, selalu berpaling dari hal-hal yang tidak memberi faedah dan manfaat.

Beliau tidak dijumpai kecuali dan keadaan beribadah atau membahas ilmu. Beliau sangat jauh dari mencari ketenaran dan pengikut. Kehidupan beliau diliputi kewibawaan, ketenangan, tawadhu', dan kebaikan akhlaq.

Beliau tidak suka menyandarkan segala sesuatu kepada orang lain, meskipun orang tersebut adalah kerabat yang paling dekat. Putra-Putra beliau mengatakan, Syaikh Hamud tidak pernah meminta bantuan apa pun kepada seorang pun, walaupun disaat fisik beliau sudah lemah, beliau menyiapkan teh dan kopi seorang diri, meskipun putra-putrannya begitu sangat melarangnya untuk melakukan hal itu demi kesehatannya."

Ketika safar, beliau yang mela yani kebutuhan rekan-rekannya, meskipun usia beliau sudah lanjut, dan meskipun rekan-rekan perjalanan beliau sangat menghormati beliau. Beliau siapkan makanan untuk mereka, dan tetap beliau shalat malam sebagaimana biasanya, kemudian berbaring sej

enak hingga waktu Shubuh, kemudian beliau mempersiapkan air wudhu bagi rekan-rekan perjalanannya.

Beliau mencukupkan kebutuhan kesehariannya dengan sebagian usaha dagang beliau yang beliau wakilkan kepada orang lain. Beliau dikenal zuhud terhadap dunia. Sebelum wafat, beliau serahkan semua kekayaan beliau -yang tidak begitu banyak- kepada putra tertuanya untuk dishadaqahkan semuanya. Ketika wafat beliau tidak meninggalkan apa pun kecuali rumah tempat beliau tinggal bersama putra-putranya.

Wafatnya

Syaikh Hamud bin Abdullah At-Tuwaijiri wafat di Riyadh tanggal 5 Jumada Tsaniyah tahun 1413 H dan dimakamkan di pekuburan Nasim, Riyadh. Semoga Allah meridhainya dan menempatkannya dalam keluasan jannah-Nya.

Rujukan

Sirah al-Allamah Hamud bin Abdullah at-Tuwaijiri oleh Syaikh Abdullah bin Abdur Rahman.[]